

Будзем выміраць?

Як паведаміў раённы аддзел статystыкі, на пачатак 2009 года ў Бялыніцкім раёне пражывала 19,9 тысячы чалавек, што на 2 % менш, чым на пачатак 2008 года. Жыхароў райцэнтра стала на 1 % менш – тут засталася 9,6 тысячы чалавек, – вяскоўцаў паменела на 2,8 %, зараз ў вёсках нашага раёна жыве 10,3 тысячы чалавек.

Такая негатыўная тэндэнцыя назіраецца ўжо амаль пятнаццаць гадоў, увесь тэрмін знаходжання пры ўладзе “усенароднаабранага” кіраўніка краіны Аляксандра Лукашэнкі. З кожным годам у раёне становіцца ўсё менш жыхароў, усё больш народу памірае. Застаецца толькі нагадаць, што на пачатку 2007 года ў Бялыніцкім раёне пражывала 21 тысяча чалавек, у 2005 годзе – 23300 (у тым ліку ў г. п. Бялынічы – 10200), сем гадоў таму – 25,1 тысячы чалавек, у 1933 годзе агульная колькасць жыхароў раёна складала 54029 чалавек. Калі будзем паміраць ды з’язжаць з раёна з такой хуткасцю, дык праз два дзесяцігоддзі на бялыніччыне наогул сустрэць жывога чалавека будзе за шчасце. Хто жа тады будзе будаваць “светлую будучыню” і выконваць славетныя “прагнознаыя паказчыкі”...

Таму і не верыцца мне ў “значнае павышэнне ўзроўня жыцця”, пра якое рэгулярна паведамляюць дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі. Адно я бачу сваімі вачамі: з года ў год насельніцтва Бялыніцкага раёна памяншаецца. І працэс гэты не затухае, а паскараецца. З пачатку 2009 года толькі ў маёй роднай вёсцы Вялікая Машчаніца памёрла

ўжо 19 чалавек, а колькі такіх вёсак у нашым раёне...

Цікава толькі, што калі к узроўню 1990 года насельніцтва раёна скарацілася амаль у два разы, за гэты ж час колькасць дзяржаўных чыноўнікаў у раёне вырасла ў 2,5 разы. Але што здзіўляецца, мы краіна багатая і крызісу ў нас няма...

Барыс Вырвіч

Увага: конкурс!

Актывісты антыядзернага руху Бялыніцкага раёна, грамадская ініцыятыва “Крок”, аб’яўляюць аб правядзенні конкурсу дзіцячага малюнка “Дзеці Беларусі – за без’ядзерную будучыню”, удзел у якім могуць прыняць усе навучэнцы школ і выхаванцы дзіцячых садкоў Бялыніцкага раёна. Работы на конкурс можна прадстаўляць па адрасе: г. п. Бялынічы, Дом быту (1 паверх), крама “Рубон” (звяртацца да Алега Мяцеліцы, кантактны тэл. 8-0296-203210) на працягу траўня і першай паловы чэрвеня 2009 г. Пераможцы конкурсу будуць узнагароджаны каштоўнымі падарункамі.

У 2020 ГОДЗЕ БЕЛАРУСАЎ СТАНЕ МЕНШ НА 1 МІЛЬЁН?

Так не хочацца думаць, што мы з’яўляемся самазабойцамі

З 1993 года беларускае насельніцтва, паводле статыстыкі, зменшылася амаль на 700 тысяч чалавек. Згодна з прагнозам экспертаў ААН, да 2020 года людскія страты могуць дасягнуць 1 мільёна чалавек...

А ВЫ ВЕДАЕЦЕ ЎЗРОВЕНЬ «УЛАСНАЙ» РАДЫЯЦЫЙНАЙ ЗАБРУДЖАНАСЦІ?

І гэта не нейкія там страшылікі ці фантазіі распаленага розуму пэўных вучоных. Гэта абсалютна рэальная перспектыва.

“Тут і цяпер” адной з першых удалося атрымаць інфармацыю, якую ўсе апошнія гады старання збіраў Інстытут радыяцыйнай бяспекі “Белрад”. Ім доўгі час кіраваў вядомы вучоны Васіль Несцярэнка. У мінулым годзе ён сышоў з жыцця, але матэрыялы даследаванняў яго дзецішча засталіся. І яны не могуць не ўражваць.

(Працяг на ст. 2)

У 2020 ГОДЗЕ БЕЛАРУСАЎ СТАНЕ МЕНШ НА 1 МІЛЬЁН?

(Працяг. Пач. на ст. 1)

«На экасістэмнае небяспечнае сучаснае становішча ў здароўі нацыі паказваюць: рост дзіцячай смяротнасці, павелічэнне колькасці нараджэння дзяцей з малой вагой, зніжэнне функцыянальных магчымасцей арганізма больш чым у 2/3 школьнікаў, скарачэнне працягласці жыцця, значны рост смяротнасці ад сардэчна-сасудзістай, цэрэбральнай і анкалагічнай паталогіі ў маладым узросце».

Старшыня створанага на днях сацыяльна-экалагічнага грамадскага аб'яднання «Цэнтр падтрымкі чарнобыльскіх ініцыятыў», прафесар, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук **Іван Нікітчанка** распавёў нашаму выданню, як на вопыце ўласнай сям'і ў 2006 годзе (!!! – В.А.) сутыкнуўся з наступствамі аварыі на Чарнобыльскай АЭС: «Мой унук стаў марнец на вачах — два тыдні ў школе, два тыдні дома. Агульная млявасць і слабасць. Мы не ведалі, што рабіць і за што хапацца. Васіль Несцяранка параіў праверыць арганізм хлопчыка на наяўнасць радыенуклідаў. Аказалася, што на 1 кілаграм вагі ўнука прыпадала 18 бэкерэляў! Да ведама: крытычнай дозай для дзяцей з'яўляецца 20 бэкерэляў на кілаграм вагі цела, у дарослых — 50 бэкерэляў... Прышлося ў тэрміновым парадку брацца за аздараўленне. Вывезлі яго на адносна чыстую маладзечанскую зямлю. Сталі пільна сачыць за рацыёнам харчавання. Ад прадуктаў з рынку адмовіліся наогул. Штодзень «частавалі» пекцінам і імуналам. Праз 40 дзён стан здароўя ўнука карды-

нальна змяніўся ў лепшы бок. За мінулы час ён прапусціў толькі адзін вучэбны дзень, і тое па прычыне грыпу».

На вялікі жаль, абсалютная большасць беларусаў — дарослых і дзяцей — увогуле не ведае пра сваю радыяцыйную забруджанасць. Між тым, паводле вынікаў вышэй прыгледаных даследаванняў «Белпрада», «...у жыхароў усіх 24 раёнаў, адабраных па метадае выпадковай выбаркі, фіксавалася хранічная паглынута ўнутраная доза рознай велічыні. Нават у Мінску кожны трэці, а ў Бабруйску — два з трох чалавек мелі малыя дозы. Яшчэ горшая сітуацыя ў забруджаных раёнах Гомельскай вобласці, дзе амаль усе правяраныя (пераважна школьнікі) мелі высокі паказчык удзельнай радыеактыўнасці цела, які дасягаў у некаторых выпадках ад 170 да 290 бэкерэляў на кілаграм вагі».

ЧЫСТЫ ТОЛЬКІ ДРЫБІНСКІ РАЁН

Аналагічнае даследаванне супрацоўнікі інстытута правялі ў полацкай школе-інтэрнаце для адораных дзяцей. Ва ўсіх дзяцей выявілі пэўную дозу радыяцыі.

Дарэчы, як сцвярджае Іван Нікітчанка, гэтую «пэўную дозу» вучоныя зафіксавалі амаль ва ўсіх людзей, якія абследаваліся ў Маладзечне, Гродне, Івацэвічах: «Нават Брэст у гэтым плане выглядае не так бяскрыўдна, як гэта можа камусьці падацца. Дзве траціны жыхароў, якіх мы абследавалі, носяць у сябе радыяцыю. Згодна з вынікамі нашага даследавання толькі адзін Дрыбінскі раён Марілёў-

скай вобласці аказаўся чыстым, калі гаварыць пра наяўнасць радыеактыўных рэчываў у чалавечым арганізме. Шчыра кажучы, сітуацыя з радыяцыйнай абаронай насельніцтва яшчэ горшая за сітуацыю, што адзначалася ў Беларусі ў 1986 годзе. Тады я быў адным з куратараў сельскай гаспадаркі краіны і магу з усёй адказнасцю сказаць, што мы стараліся дастаўляць насельніцтву экалагічна чыстую ежу — мяса, малако і г.д. Куплялі неабходныя прадукты харчавання нават у Фінляндыі! Але потым усё змянілася далёка не ў лепшы бок. На сённяшні момант забруджанай аказалася ледзь не ўся тэрыторыя Беларусі...».

Як гэта адбылося? У 1987 годзе па загадзе Дзяржаграпрама БССР і Мінхлебпрадуктаў, інспіраваным з саюзнага цэнтра, для прыгатавання камбікорму для птушкі і свіней было скарыстана каля 1 мільёна радыеактыўнага збожжа, парадку 200 тысяч тон хвойнай і касцявой мукі, нарыхтаваных у забруджанай зоне, звыш 52 тысяч тон касцей, атрыманых ад забой радыеактыўнай свойскай жывёлы.

(Заканч. на ст. 3)

У 2020 ГОДЗЕ БЕЛАРУСАЎ СТАНЕ МЕНШ НА 1 МІЛЬЁН?

(Заканч. Пач. на ст. 1-2)

Прыгатаваны з гэтай сыравіны камбікорм скормліваюся птушкам і свінням на ўсіх без выключэння птушкафабрыках і свінакомплексах.

Зямля аказалася забруджанай амаль усюды. Ежа ў сваёй пераважнай большасці была далёкая ад чысціні нават падчас росквіту “беларускага эканамічнага цуду”. Радыенуклід і цяпер трапляюць у арганізмы мільёнаў беларусаў у небяспечных аб’ёмах. Аб наступствах гэтага “падарожжа” небяспечных рэчываў чытайце вышэй.

ТРАКТАРЫ ЦІ ЗДAROЎЕ СОЦЕНЬ ТЫСЯЧ?

Нехта можа запытацца: навошта гэтымі рэчывамі, якія ніхто не бачыць і не чуе, тлуміць галаву грамадскасці падчас жорсткага эканамічнага крызісу? Сапраўды, навошта? Трэба спачатку вызначыцца, што нам важней — прададзеныя трактары і самазвалы ці ўратаванае здароўе, а падчас і жыццё соцень тысяч людзей, асабліва маленькіх беларусаў.

Да таго ж, як сведчыць акадэмік Нікітчанка, выдаткаў на кардынальны перагляд чарнобыльскай палітыкі налічваецца не так ужо і шмат: “Трэба наўпрост перагледзець існуючыя падыходы да ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Groшы, якія накіроўваюцца на цяперашнія праграмы, цяжка назваць сродкамі, якія эфектыўна выкарыстоўваюцца”.

Паводле Нікітчанкі, трэба пачаць з асноў.

Па-першае, даследаваць

усё дзіцячае насельніцтва рэспублікі, а таксама жанчын дзетароднага ўзросту.

Па-другое, забяспечыць эфектыўны кантроль усіх без выключэння прадуктаў харчавання як у асабістых падсобных гаспадарках, так і на дзяржпрадпрыемствах.

Па-трэцяе, арганізаваць вытворчасць умоўна чыстых прадуктаў на забруджаных тэрыторыях.

Па-чацвёртае, стварыць рэальную сістэму медыцынскага маніторынгу стану здароўя кожнага пацыента на прадмет наяўнасці ў яго арганізме радыеактыўных рэчываў.

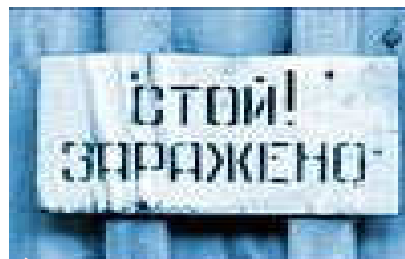
Па-пятаяе, арганізаваць вытворчасць прэпаратаў, якія бліжэй да РР.

Ёсць яшчэ шмат пунктаў датычна новай канцэпцыі змагання з чарнобыльскай навалай, але хоць бы гэтыя выканаць у абсяжнай будучыні.

Як сцвярджае Іван Мікалаевіч, з пераглядам даўно састарэлай канцэпцыі небяспечнага пражывання людзей на забруджаных тэрыторыях у цэлым пагадзіліся асобныя дэпутаты і Палаты прадстаўнікоў, і Савета Рэспублікі. Але, вядома ж, не яны вызначаюць асноўныя напрамкі эканамічнай і сацыяльнай палітыкі краіны.

КОЛЬКІ ТАКІХ СТАРЫХ СЁЛ...

Два гады таму вядомы журналіст **Анатоль Гатоўчыц** напісаў у “Труде” выдатны матэрыял пра Старае Сяло Веткаўскага раёна Гомельскай вобласці, размешчанае ў зоне радыяцыйнага забруджвання (5—10 кюры). “Гады тры таму, знаёмячыся з аналізам праверкі новага ўраджаю на

радыеактыўнае забруджанне, звярнуў увагу на тое, што ў мясцовым жыццё “вылез” стронцый — тры бэкерэлі на кілаграм. Сумняваюцца ў дакладнасці даследаванняў не выпадала: аналіз па дамоўленасці з камітэтам па сельскай гаспадарцы рабіла абласная санстанцыя — сур’ёзная служба.

Быў бы гэты стронцый у збожжы з Хойніцкага ці Брагінскага раёнаў — справа дзесятая: там не адшукаеш і кілаграма чыстага збожжя. Але тут, у дваццаці кіламетрах ад абласнога цэнтра, на параўнальна “нябруднай” зямлі такія сюрпрызы — ужо занадта.

Жытам, ячмянём і цяпер у Старым Сяле засяваюць сотні гектараў...”

Паўтаруся, матэрыял пісаўся два гады таму. Мы спецыяльна паспрабавалі даведацца, ці змянілася што ў гэтым Старым Сяле. Нам адказалі, што амаль нічога. Ва ўсякім выпадку, што тычыцца радыяцыйнай бяспекі. Нават лазню не пабудавалі, якая ў такіх умовах існавання з’яўляецца прадметам жыццёвай неабходнасці.

Як вы думаеце, колькі такіх матэрыялаў пра вёскі Гомельскай і Магілёўскай абласцей, якія найбольш пацярпелі ад Чарнобыля, можна напісаць і ў нашы дні?

Віктар АЛЯШКЕВІЧ
«Тут і цяпер»

Прогнозы

Летом белорусов ждут еще одна тихая девальвация и 3-4-дневная рабочая неделя

Что будет в этом году с экономикой Беларуси, попытались спрогнозировать эксперты на круглом столе «Либерализация экономики как выход из кризиса: подходят ли лекарства болезни?», организованном Белорусским институтом стратегических исследований (Литва) и «Завтра твоей страны».

Заведующий отделом Института экономики Национальной академии наук Беларуси профессор Александр Лученок опасается банковского кризиса и проблем с погашением внешней задолженности. У страны могут возникнуть проблемы с растущим торговым сальдо, а также с его погашением.

— У нас еще остается вопрос, получит ли Беларусь 2 млрд. долларов российского кредита. На рынках других стран наша продукция имеет не такой уж большой удельный вес. На мой взгляд, вне зависимости от этого нынешнее лето мы переживем.

При этом Александр Лученок подчеркнул, что, на его взгляд, является важным отказ от прогнозных валовых показателей производства. Важнее сосредоточиться на уменьшении отрицательного сальдо торгового баланса, для чего «необходима полная реструктуризация экономики».

Кстати, вопрос об отмене доведения валовых показателей до предприятий в настоящее время обсуждается белорусским правительством. Об

этом на пресс-конференции в Минске 25 марта сообщил заместитель министра экономики Анатолий Филонов. Правда, чиновник сразу же подчеркнул, что до практического решения еще далеко.

— Польза для экономики от прогнозных валовых показателей лишь в том, что их легко сравнивать с подобным показателем других стран, контролировать прирост и так далее, — говорит Александр Лученок.

Александр Лученок считает, что в экономике Беларуси в этом году ожидаются реформы, причем «проходить они будут сверху, а не снизу». Между тем проведение реформ, подчеркивает председатель ОО «Минский столичный союз предпринимателей и работодателей» Владимир Карягин — это один из самых благоприятных сценариев развития событий.

— Даже при частичных реформах будут введены механизмы мобилизационной экономики, как в военное время, что присуще нашей системе. Этот освоенный метод позволит закачать товаропроводящую сеть, дать команду структурам МИДа на проталкивание товаров. При этом зарубежным партнерам могут обещать различные привилегии на белорусском рынке. Работу сориентируют на определенные страны — Венесуэла и некоторые арабские государства.

Владимир Карягин считает, что, скорее всего, к лету по-

явится норматив, который будет предусматривать сокращенную рабочую неделю из 3-4 дней.

— Люди у нас трудолюбивые, поедут на огороды. И два миллиона дачных участков все же вносят свой вклад в продовольственную корзину.

По неблагоприятному сценарию, по мнению Владимира Карягина, события будут развиваться в случае, если Беларусь не получит российский кредит, не будет ничего сделано по раскрепощению личной экономической инициативы малого и среднего бизнеса. Свою роль сыграет даже то, соберут ли в этом году такой же хороший урожай, как в прошлом.

— В этом случае надо ожидать изменений на рынке труда. Недаром готовятся изменения в нормативной базе, в частности по поводу определения новых критериев массового высвобождения работников. Массовая безработица определяется как для крупных предприятий, так и для структур малого бизнеса. При неблагоприятном сценарии можно ожидать определенных социальных обострений, связанных с проблемами

(Оконч. на ст. 5)

Летом белорусов ждут еще одна тихая девальвация и 3-4-дневная рабочая неделя

(Оконч. Нач. на ст. 4)

с выплатой пенсий и различных пособий.

Руководитель Научно-исследовательского центра Мизеса Ярослав Романчук в прогнозах не очень оптимистичен:

— Стоит ожидать падения инвестиций в сравнении с 2008 годом в текущем году примерно на 15%, экспорта — на 5%, падение реальных доходов на 15%. Предположительно среднегодовой курс доллара — 3300-3500 рублей. Я думаю, что нас ждет еще одна девальвация, которая не будет такой шоковой, как 2 января, а тихой. Скорее всего, снижение курса рубля будет проходить где-нибудь летом, когда люди будут на

Ярослав Романчук

дачах, и поначалу снижения курса рубля не заметят.

Как бы ни развивались события, эксперты сходятся во мнении, что если правительству хватит мудрости взаимодействовать с гражданским обществом, откровенно обсуждать и принимать решения, возможно, прогноз будет относительно благоприятным.

«Завтра твоей страны»

70% белорусов выступают за сокращение чиновников

48,7% жителей Беларуси считают, что с целью смягчения экономического кризиса количество государственных чиновников в стране следует значительно сократить, а 21,8% полагают, что их надо «немного сократить». Таковы результаты опроса, проведенного социологическим центром «Зеркало-инфо» на тему «Госчиновник и экономический кризис».

21% ответа не дали, 7,5% полагают, что количество чиновников должно остаться на прежнем уровне, 0,7% ответили, что чиновников должно стать немного больше, а 0,3% — значительно больше.

Больше всего тех, кто выступает за сокращение чиновничьего аппарата в той или иной степени, на Могилевщине — 75,7%. А наиболее лояльны к бюрократам жители Витебской области — 65,1% респондентов региона сократили бы их численность. Мужчины в нашей стране более суровы к чиновникам, чем женщины (74,2% против 67,5%).

Все государственные чиновники Латвии из-за финансового кризиса по собственной инициативе стали получать сокращенные зарплаты. «Лично вы допускаете или не допускаете подобные действия чиновников Беларуси?» — спросили у наших граждан социологи. И 21,3% опрошенных насчет вероятности такого шага ответить не смогли. 26,8% сказали, что не допускают, а 17% — что скорее допускают, чем нет. Допускают, что такое может произойти 23,6% респондентов. И скорее допускают 11,3%.

Грамадства

Актывісты ў Магілёве распачалі кампанію супраць продажу непаўналетнім алкаголю і цыгарэтаў

Па словах ініцыятара кампаніі Паўла Варашылава, у беларускім грамадстве ўсё больш юнакоў і дзяцей становяцца ахвярамі алкаголю і тытуню: «Часта на вуліцах гораду бачыш 14?16?гадовых юнакоў з бутэлькаю піва ці гарэлкі ў руках і цыгарэтаў ў зубах. Гэтыя дзеці з маленства губляюць здароўе, рана дэградуюць. І старэйшыя падштурхоўваюць іх да гэтага, незаконна прадаючы алкаголь і тытунь», — кажа ён.

Кампанія будзе доўжыцца месяц. За гэты час юнакі збіраюцца арганізаваць шэраг пікетаў і акцый.

У адной з магілёўскіх школ юнакі правялі анкетаванне — вучні старэйшых класаў адказвалі на пытанні, як часта яны ўжываюць алкаголь, дзе яго набываюць і г.д Мэтаю анкетавання было выявіць месцы, дзе часцей за ўсё непаўналетнім адпускаюць алкаголь і тытунь. Пазней у гэтых крамах будзе праведзена акцыя «Кантрольная закупка».

Рыгор Астапеня

Крымінал

Забойцы не знойдзеныя да гэтага часу

Чатыры гады таму ў вёсцы Вялікая Машчаница Бялыніцкага раёна адбылося жудаснае за бойства сям'і з шасці чалавек, у тым ліку двух маленькіх дзетак. Забойцы не знойдзены да гэтай пары, злачынства застаецца нераследаваным.

Нагадаю, што ў ноч на 1 чэрвеня 2005 года ў вёсцы Вялікая Машчаница Бялыніцкага раёна была забіта сям'я з шасці чалавек, у тым ліку двое маленькіх дзяцей. Праз дзень былі затрымана пяцёра маладых людзей ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў з гэтай жа вёскі, ім неўзабаве было прад'яўлена абвінавачванне ў забойстве. Расследаванне па справе цягнулася амаль паўтары гады, пасля адзінаццаці месяцаў у Магілёўскім абласным судзе пад старшынствам суддзі Міхаіла Мельнікава ішоў судовы працэс. Па выніках судовага разгляду пракурор патрабаваў для двух падазраваных выключную меру пакарання – растрэл, для трох іншых – пажыццёвае зняволенне.

Аднак 2 лістапада 2007 года судовая калегія Магілёўскага абласнога суда ўсім пецярым хлопцам у сувязі з недаказанасцю віны вынесла апраўдальны прысуд. Адзін з падсудных – Аляксандр Клепча – быў вызвалены з пад варты ў зале суда, астатнія чацвёра былі пакараныя тэрмінамі зняволення ад 4 да 10 гадоў 2 месяцаў за іншыя злачынствы: крадзяжы, сэксуальныя дачыненні з непаўнагадовымі, спробу згвалтавання, хуліганства. Пазней адбылося паседжанне Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь, які

пакінуў прысуд Магілёўскага абласнога суда без змен.

Зараз на волі знаходзяцца ўжо чатыры з былых абвінавачаных па “машчаницкай справе”: Генадзь Салаўёў і Сяргей Юшкевіч былі вызвалены па амністыі напрыканцы траўня 2008 года, Мікалай Ракуцін быў вызвалены ўмоўна-датэрмінова з Вейнянскай калоніі 26 верасня 2008 г. Хлопцы прызвычайваюцца да нармальнага жыцця, працуюць у розных арганізацыях і ўстановах.

Чакаецца, што ў выніку амністыі, аб'яўленай да чарговай гадавіны вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, будзе значна скарачаны тэрмін адбыцця пакарання апошняму з былых абвінавачаных па “машчаницкай справе” Паўлу Паўлючэнку і ў хуткім часе ён таксама зможа выйсці на волю.

Справа набыла вялікі рэзананс у грамадстве. Восенню мінулага года з хлопцамі, якія ледзь не былі растрэляны за злачынства, якое яны не здзяйснялі, сустрэлася прадстаўніца міжнароднай праваабарончай арганізацыі “Amnesty International” (“Міжнародная амністыя”) у Беларусі Хізер Макгілл. Сусветна вядомая арганізацыя “Міжнародная амністыя” аб'ядноўвае ў сваіх шэрагах больш за дзвюх мільёнаў чалавек, актыўна займаецца праваабарончай дзейнасцю ў большасці краін свету. Адным з асноўных накірункаў дзейнасці арганізацыі з'яўляецца барацьба за адмену смяротнага пакарання. Прыклад таго, як невінаватныя людзі ледзь не былі пакараны смер-

цю за злачынства, якое яны не здзяйснялі, увайшоў у справаздачу

“Amnesty International” па сітуацыі ў Беларусі за 2008 год.

У сувязі з пастаноўкай па эпізодзе забойства апраўдальнага прысуду расследаванне па дадзеным факце працягнута, і кропку ў гэтай гісторыі ставіць яшчэ рана. Па справе створаная следчая група, арганізуецца правядзенне аперацыйна-вышуковых мерапрыемстваў па далейшым усталяванні акалічнасцяў забойства шасцярых чалавек у вёсцы Вялікая Машчаница. Версія аб дачыненні да забойства Паўла Паўлючэнка, Сяргея Юшкевіча, Мікалая Ракуціна, Генадзя Салаўёва і Аляксандра Клепчы следствам, дарэчы, не выключаецца. Але апошнія слова будзе, натуральна, за судом.

Дагэтуль няма адказу на галоўнае пытанне – хто забіў вясковую сям'ю з шасці чалавек, у тым ліку двух малых дзетак. Расследаванне працягнута ў чарговы раз і калі яно будзе скончана, не ведаюць нават вялікія міліцэйскія начальнікі. Тым часам новыя зоркі на пагоны за апошнія чатыры гады паспела атрымаць амаль усё кіраўніцтва Бялыніцкага РАУС. Невядома толькі, за якія дасягненні...

Іван Барысаў

Аб'ява

Усе нумары газеты “Паходня” у фармаце PDF можна прачытаць у інтэрнэце па адрасу: <http://kamunikat.org/pachodnia.html>

Ведай нашых!

Напрыканцы мінулага месяца ў газеце “Тут і цяпер”, якая выдаецца ў Літве, з’явіўся артыкул пра УКСП “Саўгас “Іскра” нашага Бялыніцкага раёна. Думаю, што чытачам “Паходні” будзе цікава прачытаць гэты матэрыял.

...НАСУПЕРАК САМОЙ ПРЫРОДЗЕ

З цёплым надвор’ем на вёску прыйшла сяўба збожжавых. Разам з ёй на абуджанай зямельцы шмат, як вядома, іншай вельмі важкай працы, звязанай з будучымі ўраджаюмі. Як мінімум адна гаспадарка на Магілёўшчыне не звярнула ніякай увагі і ніяк не зрэагавала на агра-тэхнічныя тэрміны, вытворчыя графікі і гаспадарчыя традыцыі. Бярыце тут, як гаворыцца, вышэй: і на самое вясну, то бок прыроду, ніхто асабліва не звярнуў увагі...

Гэтая гаспадарка — саўгас “Іскра” Бялыніцкага раёна. На дзень нашага візіту сюды на дзвярах саўгаснай канторы, практычна пад самай шыльдай, вісеў замок, такім чынам дакладна ілюструючы цяперашняе становішча саўгаса, дарога да якога (да становішча) пачалася тры гады таму. Столькі часу “Іскра” знаходзіцца ў стане пераходу пад іншую шыльду — бялыніцкага акцыянернага таварыства “Новая Друць”, што месціцца на беразе аднайменнай рачулки ў 30 км ад “іскравай” цэнтральнай вёскі Стараселле. Ніхто тут, у вёсцы, не ведае, каму належыць ідэя ліквідацыі іх гаспадаркі (што названа, як ужо сказана, перадачай у іншую гаспадарчую і маёмасную структуру) і чаму так доўга цягнецца гэты працэс. Менавіта з-за сваёй неверагоднай працягласці працэс нагадвае пакутлівае і маруднае паміранне. Тут, у гаспадарцы, ніякай іскры жыцця не адчуваецца. Тут адчуваецца —

у самім паветры, у пустых хатах (бо многія мужыкі, а то і сем’і з’ехалі ў пошуках працы з роднай вёскі), у адзінокай каннай фурманцы, што за ўвесь дзень адзін раз нетаропка прабегла па вёсцы ў невядомым напрамку і з невядомай мэты; у шырокім (хаця і незапатрабаваным, бо няма каму) асартыменце алкагольнага пітва ў пустой вясковай краме — пакутлівы і марудны, як на здзек, працэс затухання жыцця і адпаведнай абыякавасці. Сустрэтыя намі на гаспадарчым двары (былым, трэба гаварыць, бо нічога акрамя кінутага ў куту жалеззя, здатнага для выкарыстання толькі ў выглядзе металалому, тут няма) былыя (?) механізатары звыкла прыйшлі на працу, але не атрымалі яе... таксама звыкла. Яны ніяк не маглі нам патлумачыць ні гаспадарчага ці якога іншага эфекту перадачы свайго саўгаса ў іншы, ні сацыяльных выгод з гэтага, ні нават стадыі, на якой знаходзіцца перадача. Цяжка ў гэта паверыць, але выявілася, што з людзьмі тут, у “Іскры”, ніхто не раіўся аб такой перадачы, ніхто не правёў ніякага агульнага сходу, ніхто не прасіў выказацца на гэты конт, а тым больш прагаласаваць. Перадалі і перадалі — вось і ўся гаспадарча-сацыяльная рэвалюцыя...

Перадалі ў “Новую Друць” зямлю і тэхніку. А ці перадалі людзей, невядома, бо яны, людзі, не ведаюць, дзе іх працоўныя кніжкі. Яны атрымліваюць нейкі мінімальны заробак

у сваёй былой канторы, а большым зараз і не цікавяцца, бо за тры гады прызвычаліся, што “неяк будзе”, “калі-небудзь, можа, скончыцца”, “неяк улагодзіцца”. Вось у той дзень, як мы былі ў саўгасе, механізатарам (тут іх трое) дасталася аж 20 літраў саляркі, і яны былі шчаслівыя, бо займелі магчымасць ажывіць хоць на кароткі час свой старэнькі і заслужаны трактар, але ўсё яшчэ працуючы, бо перабраны ўласнымі рукамі не адзін раз. Нейкае вытворчае жыццё яшчэ цепліцца на невялікай ферме, дзе ўтрымліваецца крыху менш за 100 галоў. Гэта адбываецца дзякуючы спадару Васілю, мужу загадчыцы фермы спадарыні Валянціны. Ён не абмянае сваёй увагай ферму і каровак і на сваім трактарчыку невядомай маркі штодня падвозіць жывёле корм з сіласнай ямы і ваду з рачулки.

Мы папрасілі пракаменціраваць убачанае ў “Іскры” яе колішняга дырэктара спадара Рыгора Кастусёва, вядомага ў рэгіёне і краіне палітычнага і грамадскага актывіста. Ён не адразу, шчыра сказаць, знайшоў нейкія разам

(Заканч. на ст. 8)

..НАСУПРАК САМОЙ ПРЫРОДЗЕ

(Заканч. Пач. на ст. 7)

і спачувальныя, і разгубленыя, і асуджаючыя словы, якімі толькі і можна ацаніць тое незразумелае і неразумнае, што тут цяпер адбываецца пад штодзённыя гучныя запэўніванні ўлады аб нястомным клопаце пра народ увогуле і пра сельскую гаспадарку ў прыватнасці.

Вясна на двары. Сяўба ўсюды. Аднак не ў гэтай гаспадарцы, якой і сама прырода — не ўказ.

Генадзь ВАЙТОВІЧ

Анекдоты

Господин президент, у многих наших граждан возникает вопрос по поводу нескольких ваших поездок на горнолыжные курорты в разные страны в пору кризиса. Разве глава государства не должен показывать пример экономии?

- Знаете, я еще раз повторю, что кризиса у нас нет. А что касается моего отдыха, то представьте: нагрянет кризис, а я уставший?

Дорогие соотечественники! Мировой кризис обошел нас стороной. Но подкрался сзади именно в тот момент, когда мы наклонились, чтобы поднять упавший рубль!

Настоящий джентльмен — это тот, кто кошку всегда называет кошкой, даже если он о нее споткнулся и упал.

ЕЎРАПЕЙСКІ ГУМАНІТАРНЫ УНІВЕРСІТЭТ у Вільні

абвешчае набор студэнтаў на бакалаўрскую праграму
«Гісторыя Беларусі і культурная антрапалогія»
(дзённая і завочная форма навучання)
«Гісторыя Беларусі і культурная антрапалогія» –
гэта

· **фундаментальная падрыхтоўка ў галіне гуманітарных і сацыяльных навук**

· **грунтоўныя веды па беларускай, еўрапейскай і сусветнай гісторыі, культурнай антрапалогіі, археалогіі, этналогіі**

· **авалоданне дзвюма замежнымі мовамі**

· **атрыманне дыплама бакалаўра гісторыі дзяржаўнага ўзору Літоўскай Рэспублікі, які прызнаецца ў Еўропе**

· **магчымасць вучыцца і жыць у адным з прыгажэйшых гарадоў Цэнтральна-Усходняй Еўропы, у якім усё яшчэ жыве беларуская гісторыя**

Выкладанне вядзецца пераважна па-беларуску і па-руску, на старэйшых курсах таксама на англійскай, французскай ці нямецкай мове. Сярод выкладчыкаў вядомыя ў Беларусі і за яе межамі гісторыкі, этнолагі, археолагі.

Падрабязную інфармацыю аб умовах паступлення і навучання можна знайсці на сайце www.ehu.lt

“Беларусь – адна з 20 самых несвабодных краінаў сьвету”

Беларусь летась была ў дваццатцы самых несвабодных дзяржаваў сьвету. Да такой высновы прыйшлі эксперты амэрыканскай дасьледчай арганізацыі “Freedom House”.

Штогадовая справаздача гэтай арганізацыі аб правах чалавека ў сьвеце была абнародаваная ў красавіку.

Ацэнкі Беларусі паводле “Freedom House” не зьмяняюцца ўжо шмат гадоў: 7 балаў – найгоршая ацэнка стану палітычных правоў, і крыху лепшая – 6 балаў – стану грамадзянскіх свабодаў.

У дваццатцы найбольш рэпрэсіўных рэжымаў Беларусь – адзіная эўрапейская краіна. Амэрыканскі кантынэнт у дваццатцы прадстаўлены Кубай, у Азіі сярод найбольш несвабодных – постсавецкія Ўзбэкістан і Туркмэністан, Кітай, Саудаўская Аравія і ўсясьветны рэкардсман рэпрэсіўнасьці – Паўночная Карэя, у Афрыцы – Зымбавэ, Судан і Лівія.

Радзьё «Свабода»